

Lokalt partsarbeid: I kommunen er det kun to parter

KS bruker ikke begrepet «lokalt trepartssamarbeid» og anbefaler heller ikke kommunene å benytte dette begrepet. Kommuneloven § 2-1 fastslår at kommuner og fylkeskommuner bare har én folkevalgt ledelse som også omfatter arbeidsgiverrollen.

Lokalt er det (bare) to parter:

1. Arbeidstakersiden
2. Arbeidsgiversiden

I en del kommuner har det vært en inndeling av arbeidsgiversiden hvor det har vært et skille mellom folkevalgte/politikk på den ene siden og administrasjonen på den andre siden. I kommuner er det kommunestyret som er den øverste arbeidsgiver, selv om kommunedirektøren i loven er tillagt arbeidsgiverrollen for løpende personalsaker og hvor kommunestyret/fylkestinget ikke kan overprøve kommunedirektøren. Det er derfor feil å omtale disse som to parter. Dette fremgår også av Hovedavtalen del B § 2-1 hvor arbeidsgiver defineres som «kommunestyret, fylkestinget, styret eller den som er delegert slik myndighet. Den som i arbeidsgivers sted leder den enkelte enhet i samsvar med gitte fullmakter.»

Begrepet trepartssamarbeid gir dermed ingen reell mening på lokalt nivå, og er heller ikke i samsvar med kommunelovens regler for organiseringen av en kommune/fylkeskommune. Begrepet gir ingen mening formelt og rettslig, men enda viktigere: Det gir et til dels uheldig og feilaktig bilde av rolleforståelsen lokalt, at folkevalgte og administrasjon er ulike «parter». Kommuneloven § 2-1 fastslår at kommuner og fylkeskommune har én folkevalgt ledelse som også omfatter arbeidsgiverrollen. Dette selv om kommunedirektøren utøver arbeidsgiverrollen for løpende personalsaker. Det er heller ikke dekkende å omtale folkevalgte som ombud for de ansatte. Ombudsrollen ivaretas av de tillitsvalgte etter Hovedavtalens spilleregler.

Bakgrunn

Ny kommunelov bidro blant annet til å tydeliggjøre rollene/ansvaret til henholdsvis det folkevalgte og det administrative nivået. Bestemmelsen i kommuneloven om kommunedirektørens personalansvar i kommuneloven § 13-1 siste ledd medførte også behov for oppdatert og utdypende kunnskap om gjeldende rett med hensyn til ansvar og roller for folkevalgte og kommunedirektør/fylkeskommunedirektør. Det var behov for kunnskap om hvordan arbeidsgiveransvaret overfor kommunedirektøren best kan utøves og hva som motiverer kommunedirektører til å bli i sin stilling. Det har vært viktig å få

Tillitsvalgtes medvirkningsrett følger av Hovedavtalen. Hovedavtalens formål viser til betydningen av partssamarbeidet for at kommunene blant annet skal levere og utvikle kvalitativt gode tjenester til beste for innbyggerne. Før arbeidsgiver (kommunestyret/administrasjonen) tar en beslutning skal saker som berører arbeidstakerne drøftes med de tillitsvalgte. Det ligger til tillitsvalgtes rolle å kunne bruke sin innflytelse og makt til å påvirke kommunale beslutningsprosesser – før beslutningene fattes. Ved at kommunedirektøren har et lovfestet ansvar for personalet og også for øvrig i vid utstrekning har delegert myndighet og gitt oppgaver av folkevalgte, er en naturlig konsekvens av dette at regelmessig kontakt og drøftinger skjer mellom administrasjonen (lederne) på den ene siden og de tillitsvalgte på den andre side. Dersom saker som berører arbeidstakerne skal vedtas av kommunestyret er det hensiktsmessig at referater fra drøftingsmøter mellom administrasjonen og tillitsvalgte (og eventuelle høringsuttalelser) legges ved saken til politisk behandling. På denne måten får folkevalgte kjennskap til de tillitsvalgtes syn.

Dersom det er etablert egne møteplasser («trepartsmøter») med folkevalgte, administrasjon/kommunedirektør og tillitsvalgte er det fare for rolleblanding som nevnt over, og slike «møteplasser» vil i mange tilfeller være i strid med kommunelovens regler for organisering.

Dagens kommunelov setter klare begrensninger for hvilken adgang det er til å blande administrasjonen og folkevalgte i ett og samme organ. Tidligere byggekomitéer, hvor både ansatte og folkevalgte deltok, kunne ikke videreføres etter ny kommunelov. Kommuneloven vil tilsvarende kunne være til hinder for å sette ned utviklingskomitéer - typisk for å komme med forslag til utvikling av et område - som består både av administrasjon, folkevalgte og også eksterne, være ulovlig dersom reglene for oppnevning av folkevalgte i folkevalgte organer etter kommuneloven § 5-1 m.v. ikke følges.

Dersom kommuner/fylkeskommuner følger reglene for oppnevning av folkevalgte organer etter kommuneloven, og representantene sitter som folkevalgte som sådan, gir kommuneloven derimot et vidt handlingsrom til å sette ned utvalg. Dersom et folkevalgt organ ønsker å involvere administrasjonen for nærmere utredning, beskriver kommuneloven at organet må gi en bestilling til administrasjonen som deretter kan utrede og fremlegge saken, mens drøftelsene og beslutningene tas av de folkevalgte i møte. Dette er i samsvar med grunnleggende prinsipper som gjaldt også før den nye loven. Regelen om partssammensatte utvalg er et unntak fra regelen her, hvor det er adgang til å blande

Tor Allstrin

Områdedirektør Advokatene

Tor.Allstrin@ks.no

+4790841513

Øyvind Renslo

Advokat

oyvind.renslo@ks.no

+4748012358

Kontakt oss

Sentralbord: 24 13 26 00

[Send e-post](#)

Besøksadresse:
Haakon VIIIs gt. 9, 0161 Oslo
Postadresse:
Pb. 1378 Vika, 0114 Oslo

Org. nr. 971 032 146

Presse

[Pressekontakter](#)

Pressetelefon: 24 13 26 01

[Send e-post](#)

Liv Merete Wiker
Kommunikasjonsdirektør/
Sjefredaktør

Medlemsservice

KS Medlemsservice for
arbeidsgiverspørsmål

24 13 64 00

[Send e-post](#)

Snarveier

[KS på sosiale medier](#)

[Nyhetsvarsling fra KS](#)

[Abonnere på KS' nyhetsbrev](#)

[Ledige stillinger i KS](#)

[KS' personvernerklæring](#)

[KS Læring](#)